Rimaszombat, 1883. szeptember 9. 36. szám. Negyedik évfolyam.

Szerkesztőségi iroda: Rimaszombat, Rimasor 25. sz. a. — Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok nem adatnak visszsza.

Előfizetési díj:
Egész évre . . . 4 frt.
Fél évre . . . . 2 frt.
Negyed évre . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal: R.-szombat, Losonczi-utcza 24. sz. **Rábely Miklós** könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetmény-, nyilttér- és felszólamlások.

Hirdetési díj:
Egy négy hasábos petitsor térfogata . . . . 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után . . 30 kr.

Nyilttér:
Egy sor . . . . 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadó-hivatala Rimaszombat Losonczi-utcza 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetesek legczélszerübben postautalvány utján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csupán a kiadó-hivatal vesz fel.

Rimaszombat, 1883. szept. 8.

A hat évi időtartam, melyre közigazgatási tisztviselőinket megválasztottuk, vége felé jár. — A választások előtt tartandó utolsó megyebizottsági közgyülés e hó 24-én leend, s bisszük, sőt tudjuk, hogy ez alkalommal egyik-másik bizalmas körben meg fog pendülni azon kérdés is: kire, vagy kikre adjuk a választásoknál szavazatainkat lelkiismeretesen s ugy, hogy ez által nyerjen a közigazgatás, nyerjen a megye és ennek közönsége?

Épen azért, mert e kérdés fel fog vettetni, jónak látjuk visszapillantani egy kissé a már-már letünendő cziklusra, hogy párhuzamba állitsuk a multat a jövővel s egyszersmind kimutassuk azon álláspontot, melyet mi. — kik a székhely kérdésben Rimaszombat mellett foglaltunk állást, s a kikről eddig is itt-ott gyanusitólag hangoztatták némely elfogultak, hogy saját embereinkkel fogjuk a közigazgatási hivatalokat betölteni, — a választások alkalmával elfoglalandunk.

Midőn a mostani közigazgatási tisztikart a megye élére állitotta a közbizalom, több közérdekü ügy várt megoldásra, melyeknek némelyike azon érdekhálózatnál fogva, melyeket érintett, igen kényes természetü volt. — Ilyen a megyei közkórház elhelyezésének s a megyei gyüléstartási helynek, illetőleg székhelynek kérdése.

Az első a kedélyek minden nagyobb felzaklatása nélkül lett megoldva, bár ekkor már kitünt, hogy megyénk két elsőrendü városa Rozsnyó és Rimaszombat, – ha a második kérdés fel leend vetve — ellentétes állást foglalandanak el. Azonban a jó békesség és egyetértés látszólagos megtartásaért a második ügyet bolygatni egyik fél sem akarta, igy vándorolt a tisztikar a rimaszombati megyeházból Pelsőczre megyegyülésre.

Ezen vándorolgatás — mint tudva van — a belügyminiszteriumnak feltünt, s a megyét határozathozatalra hivta fel a székhely kérdésben.

Mit tett az egyik, mit a másik fél, felemlegetni nem akarjuk, mert hiszen a seb, — ha ugyan annak nevezhető a kor követelményei előtt való meghajlás, — jobban fáj, ha bolygatjuk; hanem, hogy ez ügyben mi mindenféle vád emeltetett a többség ellen, mily álfogások által akarta a kissebbség saját meggyőződését érvényre juttatni, — tudva van a közönség előtt.

Az ügy be lett fejezve alkotmányos uton; — elő- és utójátékaira teritsük reá a feledés fátyolát kölcsönösen, mert igy kivánja megyénk egyes vidékeinek érdeke, igy kivánja a közügy, s megköveteli a jövő.

Ugyanis a már-már letünő hat év alatt mindazon hivatalnokok, kikben a bizalom öszpontosult, megismerkedhettek teendőik minden ágazatával nemcsak, de ezek gyors, pontos és méltányos elintézésére a kellő képességet meg is szerezték. Kikben tehát e képesség mellett a munkakedv és ügybuzgalom meg van, pártszempontból ártalmára nem lennének a közigazgatás menetének. Ezen felül megyénk egyes vidékei közigazgatási hivatalnokaikkal közelebbről megismerkedvén, azoknak lakosai tudják leghelyesebben megitélni a bennök levő képességet, a hivatalos teendők elbirálásánál tanusitott ügyességet és részrehajlanságot.

Igy, ha helyesen akarunk választani, ezek itélete a candidátionál mindenesetre figyelembe veendő.

Mert igaz, hogy a legvitalisabb kérdések meg vannak oldva, közlekedési eszközeink szaporodtak, a vagyon- és személybiztonság erősbödött, s ugy a központi, mint a járási és másnemü hivataloknál az ügyforgalom gyors emelkedése daczára sem találkoztunk feltünő hátralékokkal; megyénk közönségének értelmes volta utját szegte azon társadalmi kinövéseknek, melyek hazánk több törvényhatóságát ma is lázas izgatottságban tartják; mindazáltal a jövőre szintén fontos ügyeknek eldöntése vár.

Ugyanis vasuthálózatunk csonka, vizeink, melyek gyakran tetemes károkat okoznak, szabályozva nincsenek. sőt ezek mellett kellő figyelmet és gondot kell arra forditani, hogy megyénk egyik tősgyökeres városa az anyamegyétől a szomszéd Borsodhoz készül csatlakozni, holott amint már egyizben tárgyaltuk ez hazafias szempontból, a mennyiben a magyar elem kevesbitésével jár poliglott megyénkben — nem helyeselhető, minek folytán jogos kérelme teljesitendő, fájdalmas sebe orvosolandó, stb. stb.

Hogy mindezeket figyelembe kell venni és megfontolni, mielőtt a szavazati urnához járulnánk, ugy hisszük, mindenki érti és érzi.

Hogy pedig a fentebb rajzolt körülmények s megyénk és egyes vidékeinek érdekei csorbát ne szenvedjenek, minden ellen- és rokonszenv félreteendő, egyedül a tiszta meggyőződés s az egyes járásoknak saját jelöltjeikben helyezett bizalma legyen a mérvadó. S minket, kik Rimaszombat mellett foglaltunk állást, a fentebbi elvek fognak a választások alkalmával bárki irányában is vezérelni.

Egy megyebizottsági tag.

Gömör-Kishontmegyei közigazg. bizottság félévi jelentése az 1883-ik év első felére.

Az alispán hatásköréből:

A közigazgatás általában rendes medrében mozgott; oly esemény, mely annak menetére gátlólag hatott volna, fel nem merült; elő nem fordult semmi olyas, a mi a rendkivüli intézkedések szükségét vonhatta maga után — vagy csak emlékezet okáért feljegyzést is érdemelne, kivéve, hogy a központi közigazgatás székhelye a kir. belügyminiszterium jóváhagyó hozzájárulásával állandóul végleg Rimaszombatba helyeztett át.

A tisztikar kötelességét szorgalommal s lehető jó eredménnyel teljesitette. — A tiszti személyzetben némi változások történtek. — Elhalt Lengyel Ferencz rimaszombati járási orvos, ki ezen hatáskörében az emberiség önzetlen jóltevője, fáradhatlan tevékenységü orvos és buzgó tisztviselő, ő Felsége a Király által is 50 évi tevékenységének elismerő kitüntetését nyerte. — Rimaszombati járási orvosul megválasztatott Dr. Löcherer Tamás. — Vályi Kálmán csendbiztos kir. csendőrségi hadapróddá neveztetvén ki, próba szolgálat tételre Kassára rendeltetett, addig teendőit Böröndy Károly tornallyai jbeli csendbiztos végzendi. Kriston László

TÁRCZA.

Falun.

— 1883. augusztus 1. —

Hol nyoma sincs nagyvilági gondnak,
Tündér álmim hímes reményt fonnak.
Körül minden ifju lelkem tárgya,
Nincsen semmi, a mi sérti, bántja.
Ifju szivem mit feledne!? — —
Vig öröme, tiszta kedve,
Nem fog rajta egy kevés gond, bánat.
— Vihar után derüs napfény támad.

Csörgő patak, csacsog-fecseg habja,
Nincs a hétnek olyan áldott napja,
A melyen én hozzá ki ne nézzek.
Szivem-lelkem odamenni késztet.
Tükrében a parti fáknak
Alakai ingnak, járnak.
Tiszta vizét nem zavarja semmi. —
— Bch szeretnék ilyen patak lenni. —

Azért késztet, vágyik oda lelkem;
A csermelyben ifju éltet leltem.
Tiszta meder, — csillogó hab benne,
Mintha csak az ifju szive lenne.
Játszi kedély, öröm, s a dal
Felderit és megvigasztal.
Az ifjunak — óh hiába mondja! —
Mint futó hab, elrohan a gondja.

Kósza szellő minden reggel, estve
Elsuttogja, hogy mi hir van messze?
Völgy ölében meg-megpihen éjjel,
Völgy öléből vidorabban kél fel.
Kósza szellő: kósza lélek,
Egy elzüllött ifju élet,
Melynek utján emberek tárt-keble
Edes balzsam a kinzó szív-sebre.

Virágos rét pillangókkal telve,
Játszik rajta a sok tarka lepke. —
El-el nézem, milyen az a játék?
Akárcsak egy olyan ifjut látnék,
Kinek minden pillanatja,
Könnyelmüség áldozatja. —
Mint pillangó örül szinnek, fénynek,
S napsugaras zöld mezőbe téved. —

Hány illatos virág van a völgybe!?
Mindnek kelyhe drága mézzel töltve,
Ümmög-zümmög a méhsereg rajta,
Reggtől-estig csak a munkát hajtja.
Elmerengek hosszan, széjjel,
Fiatalon, ifju ésszel:
— Most fáradok, — óh vajjon majd lész-e
Munkáimnak édes-kedves méze?!

Lombos erdő enyhe, csendes árnya
Az utazót oly epedve várja.
Kinálkozik a lágy, puha szőnyeg.
— Szálai a rétmohából nőnek. —
Dalos madár minden ágon —
— A tört szivnek, hogy ne fájjon —
Örömteli, vig dalt csitteg-csattog,
A jégsziv is fölenged alattok.

Gyakran, ha hogy biborpiros ajkkal
Kelet egén mosolyog a hajnal,
Fölkeresem a susogó fákat,
Gondolatim messze-messze járnak:
Ifjuságunk édes álma:
Csendes erdő, enyhe árnya.
Ha bennünket a nagy világ fáraszt,
Keblünkbe csendes nyugvást támaszt.

A nap hajlik, — közeleg az estve.
Sietek egy sziklás, magas hegyre.
Hajdan vár volt, — de nem áll már bástya,
Az idő azt szétvetette — hányta.
Volt, nincs: e két szó a végzet!
Ifju, ha a rózsát téped,
Ábrándjaid tündér-egét nézve,
Gondolsz-e rá: ez is elmul — s vége!

Ha hegyről hazafelé tartok,
Alatta a szótlan, néma hantok
Pihenésre, nyugalomra hivnak. —
Ledülök hát oldalán egy sirnak.
A falusi zaj, zsibongás,
Furulyaszó, kis méhdongás,
Lágy madárdal zöldelő bokorba —
Lelkem édes büvkörébe vonja.

Óh bár soha távozni ne kéne!
Az én vágyam e kis helyt megférne.
A mely szivem oly üresen hagyja,
Ne viradnék soha azon napra!
Mily jó volna itten nékem
Eltölteni csendben éltem.
Szép jövőről szőni-fonni álmot,
Elfeledni a zajos világot.

Szabó József.

A szepes-bélai csepkőbarlang leirása.

Weber Samu után németből ismerteti **Tóth Samu.**

(Folytatás.)

5. A homlokhegy — (Stirnberg) mely Hohe Aunak vagy Holitzának is neveztetik, másfél órányira a Vaskaputól, 1970 meter magasságban érhető el. A homlokhegy egyik rendkivül hálás pontját képezi a legjutalmazóbb kilátásoknak. — Északkeletre fekszik a zsdjári szoros mély vágánya. — Délnyugati irányban magas hegyek látványossága felett tévedez a tekintet, a mint azokat összecsoportositva képzelni alig lehet. — A lomniczi, késmárki, zöldtó és fehértó csucsok óriás puszta sziklaormai 2635, 2534, 2533 és 2236 meter magasban nyulnak, közel és világosan láthatólag az ég felé. Fénylő hóvonalak ereszkednek lefelé a hegynyilásokon; vagy terjedelmes hómezőkké szélesednek el, melyekből tajtékzó vizzuhatagok ömlenek ki. A sziklaóriások lábainál mint őrszemek ragyognak a zöld, fehér, fekete és más tavak. Forduljunk dél és délkelet felé, s a magas hegységek látványa átváltozik előttünk a gyönyörü tenyészélet képévé. A sötét erdőségekhez világos-zöld rétségek füződnek, mialatt a kalászokkal hullámzó mezők és lombos kertek várost városhoz, falut faluhoz csatolnak, melyek tornyaikkal feltekintenek hozzánk. Az egész vidék patakok és patakocskák, mint ezüst sujtások által van átszeldelve, melyek mind a hegymagaslatokban erednek, hogy a termékeny völgybe a Poprád folyóba siessenek s bennünket Schiller amaz ide illő szavaira emlékeztessenek: (Tell Vilmos III. felv. 3. jelenet.)

főpénztárnok egészségének helyreállitása tekintetéből, fürdőhasználat végett hat hétre szabadságoltatott.

Fegyelmi eset kettő fordult elő. Mirkus Albert nagyrőczei jbeli csendbiztos ellen hivatalos hatalommal visszaélés és Mirkus Dénes giczei körjegyző ellen kötelességmulasztás okából. Mindkét esetben a megejtett nyomozás adatai alapján, az eljárás további irányának kijelölése végett tiszti ügyésznek adattak át az iratok véleményezésre.

Kiválóan igénybe vette a tisztikar tevékenységét a lefolyt fél év alatt: az ujonczállitás, mely márczius hó 30-án vette kezdetét és április hó 29-én fejeztetett be, ezuttal annyiban kedvező eredménynyel, hogy csaknem valamennyi sorozó járás, hadjutalékát és póttartaléki tartozásait teljesen fedezvén, a honvédséghez is juttathatott ujoncokat; — a leszámolás a következő eredményt adta: a rozsnyói szolgabirói sorozó járás követel felületet a sorhadnál 6 főt, a nagyrőczei szbirói sorozó járás ugyanott 6 főt, a rimaszombati szbirói sorozójárás ugyanott 6 főt, a rimaszécsi sorozójárás adós a póttartalékhoz 22 fővel, a tornallyai sorozójárás követel sorhadnál 8 főt, a rozsnyói városi sorozójárás tisztában áll, a dobsinai sorozójárás 3 főt követel a sorhadnál, a rimaszombati városi tartozik 4 fővel sorhadhoz, 1 fővel póttartalékhoz, a jolsvai sorozójárás követel 2 főt sorhadból, a nagyrőczei városi sorozójárás tisztában áll. Befejeztetett az országgyülési kéviselő választók állandó névjegyzékének kiigazitása, sok helyen a járási tisztviselő és körjegyző közreműködésének igénybevételével azért, mivel a kponti választmány által megválasztott bizottsági tagok ezen megbizást — egyes esetekben minden indokolás nélkül — visszautasitották. Harmadik kiválóbb teendő volt a közmunkaszolgáltatás, mely természetben és váltságpénzben fele részben, csaknem teljesen le is beszolgáltatott. Mindenek előtt pedig megvizsgáltattak a megyei fő és alpénztárnok kezelése alatti összes pénztárak és alapok 1882. évről vezetett számadásai; kielégitő eredménnyel, mint azt a számvizsgáló bizottságnak a megyei bizottság folyó évi marczius havi közgyülésének előterjesztett jelentései tanusitják.

A közbiztonsági állapotok kielégitők voltak, a kihágások és vétségek sem a köznyugalmat nem zavarták, sem erélyesebb rendőri intézkedéseket szükségessé nem tettek.

Gyakoriak voltak azonban ismét a tüzesetek. Időszerü és szükséges volt a megyei bizottság közgyülésének intézkedni, miszerint uj és a viszonyoknak megfelelőbb tüzrendőri szabályzat készittessék. — A készitendő szabályrendelet persze meg nem menthette Pohorella nagyközséget a szerencsétlenségtől, miszerint április hó 5-én kiütött tüz által legnagyobb részben porig elpusztuljon, a lakosság mindenétől megfosztva, 198 ezer forint értékig kárt szenvedjen. — A szerencsétlenség megtörténtével a hajlék és élelem nélkül maradottak részére a megyei alapból 200 frt készpénz és a jolsvai megyei fiók magtárból az ott talált készlet utalványoztatott, megyeszerte a könyöradomány gyüjtés elrendeltetett, vetőmag beszerzésére ugyancsak az inségalapból 3500 frt kölcsön előlegeztetett, — a belsőségek rendezésére bizottság küldetett ki; a nmlgu m. kir. belügyminiszteriumhoz felterjesztés intéztetett, s onnan az országos inségalapból 400 frt utalványoztatott ingyen segélyképen.

A megyei bizottság virilis tagjai sorából a lefolyt félév folyamán feltünőleg számosan hunytak el. — Igy Lengyel Ferencz, Dr. Richter Dániel, Szentmiklóssy Antal, Dr. Szabó Mihály, Kerepessy Jenő, Kerepessy István, Lőrinczy Endre és legutóbb a közéletben nagyobb körben ismert a megye területén kiváló befolyással biró Ragályi Gyula.

A különböző pénztárak és alapok időközönkint vizsgálat alá vétettek, naplók, számadások, okmányok és pénztári készlet mindenkor kifogástalan rendben s hiány nélkül levőnek találtatott.

A közigazgatási bizottságnál beadott 598 tárgyból, a félév folyamán elintéztetett 546, hátralékban maradt 52. — Házassági engedély megadatott 40, hadsereg és honvédség kötelékéből ideiglen elbocsátás megadatott 20 esetben.

A központi közigazgatásnál elintézés alatti 5765 számból elintéztetett 5608 szám, hátralékban maradt 157.

A rimaszécsi szinészek.

Hát kérem alássan legeslegelőször is azt magyarázom meg, hogy ne tessék ám a czim után indulva azt hinni, hogy a rimaszécsi szinészek afféle lapos zsebü, üres gyomru s e miatt kétségbeejtő kinézésü emberek lettek volna. Oh nem, másféle emberek ütötték ott fel Thália sátorát, egynehány jókedvü fiatal ficzkó, s egynehány angyalarczu ifju leány. Ámbátor nem merem épenséggel állitani, hogy az első jó tulajdonság t. i. a lapos zseb hiányával lettek volna a férfi szereplő személyek, mert hát, — mint diákok — óvakodnak attól, nehogy a pénz kilyukassza zsebeiket, — de hát ezuttal a szépen összesereglett közönség — ezer köszönet érte — gondoskodott arról, hogy a jó kedv is meglegyen, meg aztán zsebökbe, — illetve a segélyért kiáltó szegénység üres zsebébe is, ha nem csordul, de legalább cseppenjen valami. Mert hogy az egész mükedvelői előadás a jótékony czél érdekében történt, azt mondanom se kell. A rimaszécsi ref. templom és torony restaurálása ez idő szerint foly; a prot. szegénységnek adományokért kell esengeni, hogy rongyos ruhája megujittassék, vagy épen mezetlensége elfedeztessék, — lehetett volna-e tehát az előadást szentebb czél érdekében tartani!? — Őszinte örömmel jegyezhetem fel, hogy vallásfelekezeti különbség nélkül oly szép közönség gyült a vendéglő nagytermébe, minő ritkán volt a kisded városkába, mióta ott néha-néha Thália berkében föl-föl lobban az oltár. Voltak vendégeink Rimaszombatból, Balogról, Putnokról, nem is számitva a közeli falvakat Hunvát, Susát, Csizt. A tékesi pusztáról maga Ns. Fáy István ur hatol magával jelent meg. A városból minden rendü és rangu ember sietett, hogy megjelenésével impozansabbá tegye az előadást, s le ne lohassza a mükedvelők rendkivüli lelkesültségét.

Két kis vigjáték került a szinpadra: az egyik „Apró félreértések," Lunn Józseftől angolból forditva, a másik „Mért ne a házasodik meg a sógor." Balázs Sándortól. — Az első darabban Sir George Courtly (Demeter Lajos) megbizza udvarmestérét (Szabó József,) hogy a hiányzó csakács mellett titkárt is szerezzen számára. A titkári állomásra, — hogy közelebb lehessen szive választottjához, az őt viszont szerető Ilonához, Sir George leányához (Palánszky Lenke.) jelentkezni akar Alderman Gayfare-nak (Molnár József) fia Károly, (Katona László.) Az udvarmester azonban Ilona ajánlata folytán félreismerve, a szakácsnak jelentkező Jóizü Samut (Pál Ferencz) fogadja meg titkárnak, ki elég okos őt fel nem világositani tévedéséről, — az utóbb jelentkező Károly pedig szakács lesz, ki e tisztet is elvállalja, csakhogy Ilonával érülközhessék. Fiának a titkári állomásért való folyamodásáról értesülő Gayfare tudatta ezt Sir Georgeval, ki bele is egyezett a két gyermek frigyre lépésébe, ha Károly személyisége megtetszik neki. Azonban a titkár Samu ügyetlensége nemcsak az ellenkező nézetre, de a szobából való kilöditásra is birta Sir Georgeot, — mit épen visszavonni akarta igéretét, midőn kisül Samu turpissága és a két gyermek frigyre lépése, Samu szakácsná létele után a dolog szerencsés véget ér. E darabban különösen Pál Ferencz nevetteté meg a közönséget, komikus alaka, ügyetlen modora és konyhai viczczei valóban sokszor derültségre hangolák a közönség mogorvább természetü tagjait is. Jól illet Demeter Lajos parancsoló hangja, Molnár Józsefnek, ki egyszersmind bankár, tehát a pénzembere is volt, a jó parthie felett mutatott öröme, Katona László főzésbeni járatlansága. Valamint a hölgy szereplőkkel, Palánszny Lenke és Perecz Erzsike (Lucza szobaleány) kisasszonyokkal is méltán megelehetett elégedve a közönség.

A másik darab egy családi vihart tár fel, mely Daru Marton (Demeter Lajos) és neje Ernesztina (Vathay Erzsike k. a.) között folyt, melynek szemtanuja Márton fivére, Gergely is, (Katona László) ki nőtelen lévén a lefolyt családi jelenet után még jobban megutálja a házas életet. Vatthay Erzsike k. a. jól adta az ingerlékeny nőt, ki férje kimaradása miatt mit sem tud csinálni, bármibe kezd is rögtön félre dobja. Katona Erzsike k. a. (Juli szákácsnő) szintén hüséggel adta a leves elhülése és a tészta megszáradása miatt aggódó gazdasszony szerepét. Katona László Ernesztina szórakoztatására és a pár kibékitésére irányult törekvéseiben kifejtett buzgalma is dicséretet érdemel, mig Demeter Lajos az engedékeny férjet sikerrel vázolta.

Előadás után táncvigalom következett. Az aranyos kedvü ifjuság táncban, dalban ki nem fáradva mind addig a teremben hullámzott, mig Aurora rózsás kezével pirosra nem festette kelet láthatárát.

Egy mükedvelő.

Értesités.

A nagyméltóságu földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumnak 34 000 számu magas leirata folytán van szerencsém a megyei gazdaközönséget tisztelettel kiértesiteni, miszerint eredeti montagne rozst a magyaróvári gazd. akadémiánál, a keszthelyi és kassai tanintézeteknél 8 frt o. é. kapható, a megrendelések egyenesen a megnevezett akadémia és tanintézetekhez küldendők, egyegy gazdának legfeljebb 2. m. m. szolgáltatik ki, a megrendelések sorrend szerint fognak elintéztetni, — a miért is a venni szándékozók igyekezzenek megrendeléseiket mielőbb illető helyükre juttatni, annyival is inkább, mivel ezen valóban kitünő gazdasági terményből jutányos áron tehetnek valódi magra szert.

P.-Apáti, 1883. szept. 7-én.

Vajda Gyula, gazd. egyl. titkár.

Hirek és vegyesek.

Személyi hirek. Gömöry Oszkár cs. és kir. kamarás mint miniszteri biztos Dapsy Vilmos ő méltóságával tegnapelőtt városunkba érkezett, hogy az államsegély ügyében a rimaszombati egyesült prot. gymnasium igazgató választmányával a tárgyalásokat megkezdjék. — Ő méltóságaikat az indóháznál egy küldöttség fogadta.

Te Deum tartatott a helybeli róm. kath. templomban folyó hó 5-én azon alkalomból, hogy a trónörökös párt — Rudolf főherczeget és Stefánia főherczegnőt — a gondviselés szülői örömökkel áldotta meg. A meglehetős számu közönséget leginkább hivatalos állásu egyének szolgáltatták. Ez ünnepélyesség külső fényét a középületekre kitüzött nemzeti szinü lobogókkal, taraczk lövésekkel törekedett emelni a királyi ház iránti ragaszkodás. Ugyanezen napon ment végbe Laxenburgban az ujszülött főherczegnő megkeresztelteteése is, ki Erzsébet, Mária, Henrietta, Stefánia, Gizella nevet nyert.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Vályi Bertalan egri kir. törvényszéki irnokot nevezte ki a nagyrőczei járásbirósághoz segédtelekkönyvvezetővé.

Egyházmegyei gyülés. A gömöri ref. egyházmegye őszi közgyülését a berzétei ref. egyházban, folyó hó 4-ik napján tartotta meg Boldog emlékü Ragályi Gyula volt segédgondnok váratlan elvesztése feletti mély fájdalmának s kegyeletének adott kifejezést egyházmegyénk, s érdemeinek elismerését jegyzőkönyvileg megörökitette. A segédgondnoki teendők végzésére ideiglenesen Csider Károly legidősb tanácsbiró ur kéretett fel, s jövő tavaszi közgyülésre a szavazás ez állomás betöltése czéljából elrendeltetett. A lelkészválasztásoknál kijelölő biztosokul az elnökök mellé lelkészi részről: Szentpétery Sámuel. Világi részről: Bornemisza István és Tornallyai Zoltán tanácsbirák választattak meg. A tavaszi közgyülésen leköszönt egyházi tanácsbirák: Balog Béla és Tóth Sámuel urak ujból megválasztattak. Világi tanácsbiróvá pedig Sárközy Gyula ur lett elválasztva. — Iskolai körlátogatókul részint kineveztettek, részint áthelyeztettek: Koncz Károly kövecsesi, Hubay Lajos a.-szuhai, Kolozs Barna recskei és Sághy Sándor szuhafői lelkészek, végre Csízi Miklós simoni tanitó. Ruszkay Gyula iskola választmányi elnök jelentése szerint egyházmegyénk tankötelesseinek 95·5 százaléka járt iskolába, örvendetes tudomásul vétetett. A megürült tanitói állomások pályázat utján lesznek betöltendők. — Zubogyra lelkészül Mártha Ferencz ottani segédlelkész egyhangulag elválasztatván, megválasztása helybenhagyatott. Az uj tanitók közül négyen tették le az ünnepélyes esküt, több régibb tanitó pedig képezdében vizsgáz-

---

„Magaslatainkról midőn alászállva
Lejjebb-lejjebb jövünk folyam irányába,
Szép egyenes vidék térségét találjuk,
Hol az erdei viz habzaját nem halljuk,
Csendes, otthonos itt a patak csergése,
Szabadon tekintünk a kékellő égre.
A vetés szép, hosszu mezőkön növekszik,
Az egész tartomány egy szép kertnek tetszik."

A homlokhegy több, nagyon érdekes kirándulásnak szolgál kiindulási pontjául:

a) Három-négy óra alatt Javorinára érhetünk a következő uton: a „Hohe Au" bérczsikjáról lejöve elmegyünk Durlsberg — 1842 m. — mellett, mely hosszan nyuló, kerek hegyhátáról felséges kilátást nyit a Poprád és a fehérviz-völgyre; ezután felmegy az ember a nyeregre (Sattel), melynek közelében valának egykor a rézpadok és katlanok, melyek az egész tenyészdus és fedett völgymélyedésnek elő- és hátsó érczkatlan nevet kölcsönözték, honnan a Javorinka patakon átlépve, a vasgyár felett Javorinába érünk.

b) Vagy pedig a Hohen-Au-tól (Stirnberg) a fehértó felé veszi az ember utját, hova egy óra alatt, innét azután a Zöldtóhoz szintén egy óra alatt lehet elérni. Nézzük csak közelebbről ezt a fehértavat! Ez, a fehértó csucsból kifolyó, meglehetősen bővizü beömlés által táplálkozik. — Csekély, az ingovány következtében veres-barna vizén habokat ver a szél, s a hullámok pocsogva verődnek a parthoz, melyet nagyrészben törpefenyő övez közül. 1605 meter magasban fekszik s Genersich szerint a Bredetzki-féle helyrajzban (Topographia) 1805-ben még számtalan pisztránggal bővelkedett, mi benne többé nem található. Sydow „Beszkidek és közép kárpátok" czimü müvében 1830-ik évről, a tavat még 1500 lépéssel járja körül, mi ma már csak 650 lépést számlálunk, annak daczára, hogy a délkelet felőli lefolyás némileg összébbszorult.

A magyar kárpát-egylet által itt csinált uton haladva, délkeleti irányban találunk egy kicsi, sötét kinézésü tavat, mely „Háromszög"-nek neveztetik, innen többnyire lefelé menve a hegyről, eljutunk a „Zöldtó"-hoz (Grünsee). Vize tiszta, átlátszó s itt-ott zöldszinü gyürük és foltokban játszó, melyek mint a pávafark szemei, csillognak a verőfényben. Ámbár több oldalon látható, hogy az óriás magas sziklahasadékokból zuhatagok ömölnek alá, közvetlen a tó medre előtt eltünnek azok a kőomladékokban, hogy aztán magában a tóban, mint források buzogjanak fel s a viz felszinén gyürüket és hullámokat verjenek. A tó körüljárásakor én (Weber) 500 lépést számláltam. Ejszakkeletirányu lefolyása egyesül a Fehértó-béli kifolyás vizével s ebből aztán az ugynevezett „Fehérviz" áll elő, mely Késmárknál a Poprádba szakad. A zöldtó 1500 meter magasban fekszik s a touristák védelméül kunyhóval van ellátva, melyet a magyar kárpátegylet először a Fehértónál épittetett s álllittatott fel, azután pedig ide hozatott át. Nagyszerüen és vadregényesen, mint egy koszoruban emelkednek itt, merev és meredek, kortól megőszült és teljesen tenyésztelen tornyok és hegyszakadékok — örök hómezőikkel. A Ratzenberg — 2086 meter, — a hunfalvi — 2534 meter, — a késmárki — 2613 meter, — a Zöldtó csucs — 2533 meter, — a monda-dus karbunkulus torony (Karfunkelthurm) és a fejértó-csucs — 2236 meter — számtalan ormaikkal és gerinczeikkel mintegy őrt állanak a mély Katlanvölgyben levő szenthely fölött és táplálják azt hó-készletükkel. Az eldördült lövés tizenegyszeresen hangzik vissza, s oly nagy erővel, hogy akaratlanul is megrázkódtat.

Ejszaki irányban, mutató tábtával jelzett ösvényen tovább folytatva utunkat, egy óra alatt elérjük a Verestót (Rothen See) 1811 meter magasban. Majd nagy szikladarabok felett ejszak felé haladva, eljutunk fél óra alatt a Kéktóhoz (Blauen See,) mely azonban ritkán enged fel egészen, miután az örökös hótömegek a tóig benyulnak. Ezen át tovább haladva, 1571 meter magasban található a Czövek tó (Pflok-See.)

Megjegyzendő itt, hogy azon tourista, ki a Vaskaput és Homlokhegyet meglátogatni nem akarja, legalább két órányi idő meggazdálkodásával a Veres agyagon át a Magas Au-ra és innen, vagy a Rézkatlanokon (Kupferschächten) át a Javorinára vagy a Fejér és Zöld tóhoz, esetleg a Durlsbergre juthat.

c) A homlokhegytől (Stirnberg,) mely Hohe Au-nak is neveztetik, az egész Tátrában legszebb kirándulások egyikét tehetni meg két óra alatt, az elő és hátsó mészárszéken (Fleischbank) át, mely Leithennek is hivatik, a „Thörichten Gern"-ig. Ez a magas Tátrának legutolsó jelentékenyebb, dél-éjszakról éjszak-nyugotra terjedő magassági vonala, mely a zsdjári szorossal párhuzamos irányban halad. A gerincz maga fenn köves és sziklás, de azért könnyen járható s mindkét oldal felé gazdag fütenyészetben aláereszkedő. Az elő mészárszékek, a megölt baromtól neveztetve igy, mely lezuhanván gyakran agyonüti magát, 2012, a hátsók 2032 meter magasak. A silány fütermést néha akadályozza itt a tüdőmoh (Lungenmoos) Lychen islandicum — vagy egy oly virágocska, mint a kiáltó veres szurkos mécsvirág — Lychnis viscaria L. — a rövid száru halvány piros szegfü — Dianthus minima L., a szártalan, piros-fejér Silene acaulis L. a zöld talajon. Jobbra letekintve szép kilátás nyilik előttünk a zsdjári szoros öblözetére határolva sötétzöld kékbe átmenő erdőségekkel és Zsdjár havasi falura, melynek gerendázatból alkotott faházai, csoportokban egymás mellé épitve, két órai távolban terülnek el. Balra az elő mészárszékektől a legvonzóbb magas hegységek látványán gyönyörködik szemünk. A lomniczi, késmárki, zöldtó-csucs; a Karbunkulus torony, a Durlsberg, a fejértó csucs, közel jönnek hozzánk és tisztán láthatók, mialatt a törpe fenyővel övedzett tavak, jelesül a fejér és zöldtó, tükörül szolgálnak a napnak. A hátsó mészárszékekről benézünk a rézkatlanok mélyen alantfekvő s fedett völgyébe, hol a baromcsordák egyes darabjai kényelmesen járnak-kelnek s láthatólag emelkednek fel a zöld pázsitról. Ily féle szemlélődések közt érjük el a „Thörichten Gern"-t 2102 meter magasban. A magas gerincz további vonalán vannak hason eredetü szomszédai: Stara 2158, Havran 2136, Novy 2091 és Muran 1882 meter. Ha már a „Thörichten Gern" márványtalaja is, melyen állunk, érdekes, még jutalmazóbb inneni kilátás éjszak felé. Az egész Magura kék hegyeivel, mintegy kitárt kép fekszik előttünk. Láthatók Lapsanka, Oszturnya, Mátyásfalva (Matzau) Jezerszko, Frankova és Alteudorf. A Veres-kolostor romjai is láthatók, nem kevésbé Kronenberg a Dunajecz folyóval. Az erős szem Neumarkig (Uj-Béla) sőt a krakói sikságig elcsapong, melynek tornyai távcsövön kivehetők. A lemenet a bajnok völgybe (Kämpen-Thal) Zsdjárig két óráig tart.

Azon touristák, kik a mészárszék hosszában a Thörichten Gern-ig való utat megtenni nem akarják, mindjárt a Homlokhegyről a Veresagyagra és a Feketeviz-völgyön át, 2 óra alatt, vagy ugyanennyi idő alatt a Gehe-Leit felett, a Zsdjári szorosba visszatérhetnek.

(Folyt. köv.)

ván, oklevelet nyert — mely egyházmegyénk által helyeslő tudomásul vétetett.

Gyászjelentés. Özvegy Rákóczy Györgyné született Zingrèe Rozália asszonynak néh. Szász Koburg Gothai Ágoston herczeg ő kir. fensége nyugalmazot balogvári várnagynéjának Rimaszombatban 1883-ik év szeptember 6-ik napján reggeli 3 órakor élte 81-ik évében. végelgyengülés következtében történt gyászos elhunytát, — itteni résztvevő barátnői és tisztelői, a Schweiczban honos távollevő rokonok nevébe is, — szomorodott szivvel jelentik. A megboldogultnak hideg tetemei folyó hó 7-ik napján délután 3 órakor fognak a helvét hitvallásu egyház szertartásai szerint a helybeli sirkertben örök nyugalomra tétetni. — Béke porain! Rimaszombat, 1883. szeptember 6-án

Iskolai alapitvány. A rimaszombati izraelita hitközség — tekintettel arra, hogy az izraelita vallásu növendékek a helybeli egyesült prot. gymnasiumban ugyanazon jogokat élvezik, mint az egyesült felekezetek tagjainak gyermekei, — tekintettel továbbá az iskola sulyos anyagi viszonyaira. 1000 frtos alapitványnyal járultak a tanintézet alapitókéjéhez.

Tánczvigalmat rendez mai napon a helybeli „iparos-ifjuság — segédek — önképző és segély-egylete“ a városkertben, s hisszük, hogy — ha csak az idő kedvezni fog — e mulatság nem kevésbé lesz látogatott és élvezetes, mint a multkori, mely ugy a közönségnél, mint a rendező egyletnél csak kellemes emléket hagyott maga után. — A belépti dij ezuttal is 20 kr. személyenkint. Ha kedvezőtlen lenne az idő, a mulatság a következő vasárnapra, e hó 16-ik napjára halasztatik.

Fillokszera közeledik. Borsodmegye szentpéteri járásába kebelezett Alaeska községben a fillokszera jelenléte constatáltatván, a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter nevezett község összes szőlőterületeit, valamint az olyan kerteket, melyekben esetleg egyes szőlőtők állanak, zár alá helyezte, melynek értelmében a zár alá helyezett összes szőlőterületről gyökeres vagy gyökértelen szőlővesszö, szőlőnövény és általában a szőlőtő minden egyéb alkatrésze (a szőlőfürt kivételével), — továbbá bármilyen fa vagy cserjenemü ültetvény, használt duczok és szőlőkarók s szőlőlevélbe csomagolt tárgyak kivitele, s igy ezen tárgyaknak egyik szőlőből a másikba való átvitele is tiltatik.

Lázadás tört ki Horvátországban, s a fegyverkezett nép és katonaság között — az ország egyik részében az ugynevezett Zagoriában, — már összeütközésre is került a dolog, ugy, hogy mindkét részről több halott és sebesült lett a lelketlen izgatás e szomoru eredményének áldozatává. — E lázadás inditó oka állitólag az lenne, hogy a zágrábbi és többi kir. pénzügyi hivatalok épületeire kifüggesztett közös czimerekre a horvát mellett magyar nyelvü feliratot is alkalmaztak. Bármint legyen, mindenesetre keserü visszaemlékezésre nyujt alkalmat e mozgalom, melynek gyors elfojtására, báró Ramberg lovassági tábornok, megfelelő katonai erővel, mint teljhatalmu királyi biztos lett Horvátországba kiküldve, hol a bán, gróf Pejacsevichnek hivatalától lett végleges felmentésével egyidejüleg az alkotmányos kormányzat is felfüggesztetett — ideiglenesen, hogy meddig? annak jó horvát testvéreink lesznek a megmondhatói.

Rögtönitélő biráskodás — statarium — lett kihirdetve Zalamegye egész területén, hol a zsidóellenes zavargások elnyomására már katonai erővel is fel kellett lépni. A zavargók — lelkiismeretlenül felbujtogatott földmivesek — több helyen rablással, gyujtogatással vonták magukra mindazok szigoru itéletét, kik a közjólét előmozditását nem a fajgyülölet, de a tiszta erkölcsök ápolásában keresik.

Gyanus jelek. Karancskeszibén, Nógrádmegyében folyó hó 2-án a parasztok beverték a lelkésznek és a földbirtokosnak ablakait. — A csőcselék szetüzésére s a további rakoncátlanság megakadályozására Salgótarjánból panduro kat kértek, kik a zavargást elnyomták s az izgatók közül többet elfogtak.

Nyilvános számadás az augusztus hó 26-án tartott jótékonyczélu tánezmulatságról. Bevétel: a részvényesektől 34 frt, belépti jegyekből 38 frt, felülfizetésekből: (Institórisz Endre 1 frt 50 kr., Severlay Zoltán 1 frt, Rásky Bertalan 50 kr., Beliczay László 50 kr., Réthy Albert 50 kr., Tibély S. 50 kr., Baksay József 50 kr., Stech Kálmán 50 kr., Marton János 50 kr., Czigly Kalmán 50 kr., Soós László 50 kr., Lőrinczy György 50 kr., N. N. 10 kr.) 7 frt 60 kr., összesen: 85 frt 70 kr. — Kiadás: zene 35 frt, gyertya 10 frt 92 kr., meghivó 8 frt, padozat felszedés 6 frt, meghivó széthordás 2 frt 50 kr., rendőrnek 1 frt, összesen 63 frt 42 kr. Marad tiszta jövedelem 15 frt 68 kr. Dr. Szabó Károly, Baloghy György, Gasko Béla.

CSARNOK.

Apácza Kláriról.

Irta: **Gyurkovich László.**

Sok mindent beszélnek Vékaházán arról a szürke kárról ott a felső-bérczi sürü aljában. — Hiszi-e valaki nem, az egyre megy; Mázsás Erzsa hüségesen elmondja ujabb historiát minden télen a fonóházakban. — Mag épen az Apácza Kláriét hánytorgatja az egész falu előtt.

Mert tudni való, hogy Vékaházán apáczák is laknak; ugyan a községben, hanem a határán a gömöri erdők szédságában. — Nagyon jó lelkek ezek a czifra kalapos mélyek, bizony sok vékaházi gazda nőtt fel a kenyemióta az a nagy ház oda épitődött a cseres közepére. árva sem érezte ez időtől elhagyatott voltának a nyoságát az egész környéken. Azok a bizonyos históriák gytől-egyig a könyörületességüknek voltak a hirdetői e **mai napig.** — Hanem ez a legujabb történet . . . A most folyó esztendőben csak egy árvájok volt a jó reknek, Péter Klárinak hivták, a kismályvási haranak, Istenben boldogult Péter András uramnak volt az len ivadéka.*) Édes anyja Vásároson szolgált valami uraságnál, csak épen egy kis ruhácskát adhatott néha nekének, az apáczák tartották kicsiny korától. Pedig -onnan betöltötte már a tizenhetedik esztendőt, a falumár bizonyára eladónak titulálták volna. De hát őt kérte akárki fia is, a fejedelemasszony a kit nagysnak tiszteltek a községbeliek, mindig azt mondta róla en kérdezősködőnek, hogy „Klári az imádandó Jézus se.“ A min ez azután akkorát bámult, mintha ánglus nyelven beszélt volna hozzá, vagy valami abrakadobrát zümmögött volna a fülébe. Hanem annyit mindenki megértett, hogy ezt a leányt élő teremtés meg nem közelitheti. Hogy mindenki elhitte-e, az egészen más dolog.

Csakhogy jól el dugták a világ elől a szép hajadont. Ott volt a czellája a legfelső condignation, a melyiket, (a pincét is odavéve) már talán harmadiknak számitottak; az ablakja a száz öles tatárvölgyre nézett volna, ha három sorjával is be nem rostélyozzák, de igy nem igen látott azon ki semmiféle emberi szem. Még a borostyán is előtte csüggött le a Mária fájáról, melynek egy száz esztendős kép volt berámázva a kérgébe. Azután soh' se jött ki a zárda kapuján, legalább még falusi ember egy se látta. Azt beszelik róla, hogy egész napokon keresztül elmádkozik a kereszt előtt a szobájában. Még szépnek is mondják, Mázsás Erzsa égre-földre esküszik, hogy egyszer éjtéltájon, mikor Mályvásról haza igyekezett, látta a szürke kápolnánál és azt hitte róla hogy valami égi angyal. Hanem az a vén bünös, még azt is hozzá hazudta, hogy a vékaházi tiszttartónak a fia is ott leste volna. Lelke rajta, ha nem igazat beszélt.

Annyi bizonyos, hogy egynémely kötekedő embernek semmikép sem fért a fejébe, (a mit az apáczák szentül hittek) miszerint azt a szürke kápolnai lámpát maga jóságos ég táplálná csodamódon olajjal és a villámlás gyujtaná meg, ha valami módon elalszik. (Mert azt még kiszáradva, vagy kialudva soh se látta földi teremtés.) Tisztelet-becsület a jó testvéreknek, de már ezt sehogy sem tudták egymásik hivőre rádisputálni. Biró uram semmikép meg nem foghatta, mivel volna különb az a kis épület meg a rozzaat fakereszt (a mi benne van) a vékaházi nagy templomnál, a melyet maga az egri érsek szentelt fel ezelőtt három esztendővel. Már pedig Vékaházának husz uj forintjába került az örök lámpába való olaj minden esztendőben. (Pedig ha elcseppentett néha valamennyit belőle a harangozó a templom földjére nyomban masinát gyujtott rá s addig elfujta az ezüst lámpát, mig a téglán egy morzsányi lángot vett észre.)

De nem is virtus csak azt elhinni a miről bizonyosat tudunk. Mert akármit mondjon is Vékaháza község érdemes birája, bizony azt a lámpát mégis csak angyal töltögette.

Az a szürke kápolna oda volt épitve a zárda kertje mellé, ugy kétszáz lépésnyire a kőkeritéstől; azt tartja róla a szóbeszéd, hogy még a tatárjáráskor tákolták össze a menekültek. Bizony nem valami világra szóló alkotás. Vakolatlan kőfalak és egy rácsos vasajtó látszanak kivülről, mintegy három lépésnyi térség, kis oltár és durván faragott kereszt, meg egy régi függő lámpa a mik belsejét képezik. Két oldalt hosszu keskeny ablak van a falba be vágva, sürü sodronyháló őrzi festet üvegét: itt-ott leszakadozott már az is, s az üveg, mint ha össze-vissza volna hasadozva, csak nyomait sejteti a régi szent képeknek. Az egyik mélyedésben a bőregerek ütöttek tanyát a háló mögött, onnan röpülnek ki serczegő szárnylebbenésekkel minden alkonyatkor. Korhadt tetejére baglyok járnak huhogni a sötét éjszakákon.

Félelmes egy hely ez, nem mindenki merné éjjel megközelitni.

Ha a holdvilág ugy ki-kibukkan néha a felhők mögül, mikor már csak sarlónak tetszik az égen, olyan borzasztó árnyékokkal népesiti meg belsejét, hogy szinte iszonyat rájok pillantani. És ha a fák lombja egyet mozdul, valamennyi táneczra kel, mintha csupán a szél dudolását várta volna a jókedv teljes voltához. És az a lámpa mégis csak folyton ég, ha alkonyatkor félig volt olajjal, hajnalra már tele tölti valaki.

Most is fogytán van már és a lebukó hold rezgő fénye elhalványitja pislogó világát; a vörös lámpabél alsó vége alig hogy belekóstolhat az illatozó folyadékba. — A dudoló szél megint ott táneczoltatja a sok kisértetes alakot az oltár körül. — Csend ül a hegytetőn, csak a száraz haraszt egy-egy csörrenése szól bele némaságába. — A zárda kertjéből valaki közeleg a kápolnához. — Kifejlődött hajadon hosszu testhez álló fehér ruhában; kezében kicsiny korsócskát tartogat.

A mint az épülethez ér, kulcsot vesz elő zsebéből s beleilleszti a rácsajtó zárába; kesergő nyikorgással hagyja el helyét a megrozsdált retesz s azután ismét visszatér nagy jajveszékeléssel; az ajtó bezárul a belépő után. — A lámpa megtelik a kisded edénykéből, s vigan csillog fel lángja a letünő holdvilágtól hátrahagyott sötétségben.

És a leány olyan ragyogó arczczal szemlélgeti a fénylő lángocska eleven szökdécselését, a mint a szellő meg-megérinti röptében. — Szemei rátapadnak a mozgó alakra, sötétpiros ajkai gyermekes bohósággal mosolyognak. — Egyszerre a kereszten akad meg tekintete s áhitattal borul térdre az oltár előtt. — Buzgó imát susog magában, összekulcsolt kicsiny kezeit kérőleg nyujtja a szuette feszület felé.

„Ismét elhoztam áldozatomat, adj megelégedést helyette cserébe édes jó üdvözitőm.“

Kérő szavait azonban a jó üdvözitőn kivül még más valaki is hallgatja; szép férfiarcz kémleli a kicsiny imádkozót a rostély közül. Rászegezi szerelemtől ittas tekintetét és a leány mintegy delejes érintésre hátra néz az oltárlépcsőről. — Ijedten szökik fel a férfi láttára, s szemrehányólag emeli rá szép szemeit. Az ifju tekintetén hordozza egész olvadozó szivét, epedve susogja a leány felé:

„Édes Klárikám! . . . .

Klára lesütött pillákkal áll előtte, ajkai reszkető hangon szólnak:

„Ede, mért jött el ismét utánam?“

„Mert szeretem önt, mert nélküle nem élhetek“ — felel az ifju tüzzel s vágyóan terjeszti ki karjait a leány felé.

„Lássa, elhoztam arczképemet is, legalább ezt fogadja el most tőlem emlékül, és nyujtsa ide azt a szép kezet, hadd leheljek reá egy bucsucsókot, azután . . . . azután hát üzzön el magától, ha van szive kioltani életemet.“

„Jól van átveszem — szólt a leány szomorun — de esküdjék meg, hogy rögtön távozik innen.“

Az ifju sápadt arczczal, siri hangon mondta rá, hogy „esküszöm“ s átadva a képet, zilált lélekkel készült távozni a helyről. — Klára megijedt e siri alaktól s szeliden tekintve rá, kissé ott felejtette kezecskéjét a férfiéban.

„Tehát nem akar többé látni édes Klárikám — kérdezte fájdalommal az imádó, mialatt tekintete elmerült a leány kék szemeibèn.

„Èn óhajtanám; de lássa Ede nekem ezt nem szabad tennem, mert én . . . . . “

Valami zörrenés megszakasztotta beszédjét; az ifju elrohant a kápolnától. Valaki járt a zárda kertje körül. — Majd ismét elhallgattak a lépések, s midőn minden csendes lett Klára zokogva fejezte be mondatát földre borultan a feszület előtt:

„. . . . . mert én Krisztus jegyese vagyok“ —

— — — — — — — — — — — — — — — —

Azután hirtelen eloltotta a lámpát s könnyel és csókokkal árasztotta el titkon szeretett kedvese arczképét.

Az a vén Mázsás Erzsa is bizonyosan ezen az éjen leste meg az erdőből. Innen vehette eredetét a sok mendemonda. Nem is tud az a vén asszony egyebet. Már meg is esett a Klárika fényes lakodalma és még most is mesélget felőle. — Minapába is azt ujságolta róla, hogy az esküvője után megint vitt olajat a kápolnába és letérdelve az oltár előtt igy beszélt volna, hogy:

„Édes jó üdvözitőm, ha te ilyen nagy boldogsággal fizettél, megfogadom, hogy hű szolgálód leszek holtom napjáig.“

*) Vékaházán csak Apácza Klári volt a becsületes neve.

Hivatalos közlemények.

Gömör-Kishontmegye alispánjától.

Hirdetmény.

7411. sz. — A rendes őszi bizottsági közgyülés határnapja, — melynek kiválóbb tárgyait a megyei közkórház megnyitása iránti intézkedés s az ott alkalmazandó orvosok megválasztása, — az 1884-ik évi költségvetés tárgyalása, a jövő évi virilis bizottsági tagok névjegyzékének végleges megállapitása, s a kilépendő választott bizottsági tagok helyeinek betöltésére vonatkozó intézkedések megtétele s több fontos ügyek elintézése képezendik, — főispán ur ő méltóságával egyetértve **folyó évi szeptember hó 24-ének reggeli 9 órájára,** s a következő napokra Rimaszombat városába kitüzetvén, — van szerencsém arról a tisztelt közönséget s a megyei bizottsági tagokat értesiteni, s hivatalos tisztelettel felkérni, hogy a tanácskozásokban lehetőleg teljes számban részt venni sziveskedjenek.

Rimaszombat, 1883. augusztus hó 27-én.

Szontagh, alispán.

Gömör-Kishont megye alispánjától.

Hirdetmény.

7411. sz. — A folyó évi szeptember hó 24-ére kitüzött bizottsági közgyülést megelőzőleg állandó választmányi ülés megtartása válván szükségessé, annak határnapja **szeptember hó 22-ének reggeli 9 óràjára** s a szükséghez képest szeptember hó 23-ára Rimaszombat városába tüzetett ki, — mihez képest hivatalos tisztelettel van szerencsém felkérni, — hogy az állandó bizottság tagja, — a kitüzött ülésben személyesen megjelenni s a tanácskozásokban részt venni sziveskedjenek.

Rimaszombat, 1883 évi augusztus hó 27-én

Szontagh, alispán.

Gömörmegye alispáni hivatalától.

Pályázati hirdetmény.

Gömörmegye bizottsági közgyülésének megbizása folytán alólirt bizottság által a jövő 1884-ik év január hó 1-én megnyitandó megyei közkórház igazgató főorvosi és másodorvosi állomás törvényszerü betöltése végett ezennel pályázat nyittatik.

Az igazgató főorvos javadalmazása évi 800 frt, — a másod-orvosi 600 frttal véleményeztetik a bizottság által rendszeresittetni, azonban az első év folyama alatt s mindazon ideig, a meddig a kórházbán ápolt betegek száma a kórháznak teljes berendezését szükségessé nem teszi, a főorvos fizetése évi 500 frt, a másod-orvosi pedig évi 300 frtban fog folyóvá tétetni s a megyei közgyülés által fokozatosan a kórházi betegek létszámához képest a rendszeresitett illetményig emeltetni. — Felhivatnak ennélfogva mindazon hazai orvostudorok, kik ezen állomásokra pályázni ohajtanak, hogy elméleti és gyakorlati képzettségüket, valamint eddigi foglalkozásukat s magyar állampolgárságukat feltüntető hiteles bizonyitványokkal, illetve oklevelekkel szabályszerüen felszerelt s a megyei főispánhoz czimzett kérvényüket a megye alispánjához, mint a kiküldött bizottság elnökéhez Rimaszombatban folyó évi szeptember hó 20-ik napjáig, mint zárhatáridőig beadni el ne mulasszák, mivel a később idő után beérkezendő kérvények figyelembe vétetni nem fognak. — A beérkezett folyamodványok a megyei közegészségügyi bizottság meghallgatása után, a törvény értelmében eszközlendő kinevezés végett a megye főispánja ő méltóságához fognak áttétetni, s ezen intézkedés által egyidejüleg a közgyülést összehivó hirdetménynek a kórházi főorvos választására vonatkozó része is ezennel kiigazittatik.

Kelt Rimaszombatban, a megyei kórház épitésének vezetésére kiküldött bizottságnak szeptember hó 1-sö napján tartott üléséből.

Szontagh,
alispán, s a kiküldött bizottság elnöke.

Pàlyázati hirdetmény.

Gömörmegye tornallyai járásában üresedésben levő ragályi körorvosi állomásra pályázat nyittatik. A megválasztandó körorvosnak 1000 frt évi készpénzfizetés és az orvossegélyt igénybe vevő felektől járó természetbeni előfogat, s esetleg ennek készpénzbeli megtéritése, ugy és akként biztositttatik, hogy e fizetésért a köréhez beosztott 13 községet, az egészségügyi mozzanatok megfigyelése végett havonkint egyszer beutazni köteles; látogatásaért s az orvosi rendelvények kiadásáért külön dijat fel nem számithat. Az ezen állomást elnyerni kivánók fölhivatnak, hogy kellően felszerelt pályázati kérvényöket folyó évi szeptember 15-ik napjáig hivatalomhoz Tornallyára beadni ne késsenek. Tornallya, 1883. aug. 1.

Batta, szbiró.

Árlejtési hirdetmény.

$^{4508}/_{1883}$. sz. — A rimaszombati kir. ügyészség felügyelete alatt álló pelsüczi központi fiók-fogház 1884 évi fütésére szükségelt $122^1/_2$ köbméter kemény, hasábos tüzifa

szállitásának biztositása czéljából árlejtés hirdettetik, árlejtési határnapul 1883. évi szeptember hó 28-ik napjának d. e. 10 órája Rimaszombatban a kir. ügyészség hivatali helyiségében kitüzetik, — s arra a vállalkozni kivánók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az árlejtési feltételek a rimaszombati kir. ügyészségnél megtekinthetők és hogy az árlejtés határnapjáig irásbeli zárt ajánlatok is elfogadtatnak.

Rimaszombat, 1883. augusztus hó 24-én.

Kubinyi Aladár, kir. alügyész.

Árlejtési hirdetmény.

4510/1883. sz. — A rimaszombati kir. ügyészség telügyelete alatt álló pelsőczi központi fiók fogház helyiségének 1884. évi világitásához szükségelt kőolaj szállitásának biztositása czéljából árlejtés hirdettetik s árlejtési határnapul 1883. évi szeptember hó 25-ik napjának d. e. 10 órája a kir. ügyészség hivatali helyiségébe kitüzetik s arra a vállalkozók azon megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az árlejtési feltételek addig is a kir. ügyészségnél megtekinthetők és hogy az árlejtés határnapjáig irásbeli zárt ajánlatok is elfogadtatnak. — Rimaszombatban, 1883. augusztus 24-én.

Kubinyi Aladár, kir. alügyész.

Szerkesztői üzenetek.

V. Gy. Legjobb akaratom mellett sem kaphattam meg.
M. L. Magán levelünk megy.
K. L. Sorát ejtjük.
Dr. D. J. Levelét várom.

Felelős szerkesztő: **Bodor István.**

Magan-hirdetések.

Hirdetmény.

Szab. Rimaszombat város árvaszéke 6% kamatra jelzálog-kölcsönöket engedélyez; — utasitást ád

Institórisz Endre,
városi árvaszéki ügyész.

3—3

Árverési hirdetmény.

3528. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy **Weisz Frigyes** végrehajtatónak **Molnár Mihály s neje** végrehajtást szenvedők elleni 88 frt 78 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati királyi törvényszék területén levő Rimabrézó községben fekvő a rimabrézói 18-ik számu telekjegyzőkönyvben foglalt Molnár Mihály nevén álló 1/4 urbéri telek külsőségére 691 frt és 53/b, 53/a, hrszámu beltelek s épületekre 160 frtban ezennel megalapitott kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanokra az 1883. évi október hó 11-én d. e. 10 órakor Rimabrézón a biró házánál megtartandó nyilvános árverésen a megalapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak. — Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis a külsőségre 69 frt 10 kr. és a belsőségre 16 frtot készpénzben a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni. — Kir. tszék mint tkvi hatóság Rimaszombatban, 1883. jul. 7-én

Fornét, kir. tszéki elnök.

A méltóságos báró Radvánszky-testvér urak sajó-kazai uradalmában **50 hektoliter**

champáni hibrid rozs

eladó. — Az efféle vetőmag, mint teljesen fagyásmentes, különösen a felső vidék gazdáinak figyelmébe ajánlható.

Ára hektoliterenkint a vadnai állomáshoz szállitva — zsák nélkül — 10 frt. Megrendeléseket elfogad

Sajó-Kaza, u. p. Vadna.

Sztankovics János,
intéző tiszt.

3—3

Arverési hirdetmény.

3123. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy **Kaszár Mihály András** végrehajtatónak kk. **Kaszár Márton, János** és **András** végrehajtást szenvedők elleni 40 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombaii kir. törvényszék területén levő Szilistye községben fekvő-, a szilistyei 18 sztjkvben foglalt 1/4 urb. telek, kk. Kaszár Márton, János, és András illető felerészére az árverést 369 frtban ezennel megalapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy az 1883. évi september hó 21-ik napján d. e. 10 órakor Szilistyén a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megalapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog a fennebb megjelölt ingatlan.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanoknak 10%-át, vagyis 36 frt 90 krt készpénzben a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-sa értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. tszék mint tkvi hatóság 1883. junius 19-én.

Fornét, kir. tszéki elnök.

Juheladás.

200 db tenyészanya és 170 db bárány, igen jó faju és egészséges juh, egészben vagy részletenként eladó. — Értekezhetni **Heinzelmann Alfrédnál** Liczén u. p. Harkács. 2—2

Alólirott tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy az őszi évadra a legujabb divatu kelmékkel gazdagon felszereltem

férfi-szabó üzletemet.

Ennélfogva felhivom mindazok figyelmét, kik jó kelméből, divatszerü öltözeteket óhajtanak jutányos áron, szerencséltessenek megrendeléseikkel. — Ugyanott mindenféle **kész férfi- és gyermekruha** is kapható.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Rimaszombat, 1883. augusztus 26.

3—* **MAJOROSY RUDOLF,** férfi-ruha készitő.

Gyakornok

felvétetik a Rimamurány-Salgó-Tarjáni vasmü-részvény-társaság főszámvevőségéhez 1 frt 25 kr napi dij és szabad lakás mellett.

Megkivántatik kitünő sikerrel letett érettségi vizsga és teljes jártasság a magyar és német nyelvben.

Kérvények f. évi szeptember 30-ig a fent czimzett társaság műszaki vezérigazgatóságához Ózdra intézendők. 1—3

3507. sz.

Arverési hirdetmény.

A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy **Baloghy Endre** végrehajtatónak **Csala János s társai** végrehajtást szenvedők elleni 65 frt 75 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Sajógömör községben fekvő a sajógömöri 29. sztjkvben foglalt 2/8-ad urb. telek külsőségéből Csala Jánost illető 1/6 részére 200 frt 7 kr. és a sajógömöri 415 sztjkvben foglalt 124., 125., 126. hrszámu — Csala János, Zsuzsána, Erzsébet, Mária, Lidia és Győrfy Borbála neveiken álló beltelekre 160 frtban ezennel megalapitott kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1883. évi október hó 10-ik napján d. e. 10 órakor Sajógömörön a község házában megtartandó nyilvános árverésen — a megalapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis a 29-dik sztjkvi birtokra 20 frt 7 kr., a 415. sztjkvi birtokra 16 frtot készpénzben a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kir. tszék mint tkvi hatóság Rimaszombatban, 1883-ik év julius hó 7-én.

Fornét, kir. tszéki elnök.

Árverèsi hirdetmény.

658. sz. — Ispánmezei uradalmi közbirtokosság tulajdonához tartozó korcsmáltatási jog 1884. évi január hó 1-től 1886. év deczember hó 31-ig terjedő három évre, **folyó évi szeptember hó 28-án d. e. 10 órakor** Ispánmező községben a község házánál nyilvános árverés utján **haszonbérbe** fog adatni. — Az árverési feltételek alólirottnál megtekinthetők.

Ispánmező, 1883. év szeptember hó 6-án.

1—3 **Vlacho János,**
kjegyző, mint megbizott.

Gazdák figyelmébe!

Ismervén a kellemetlenséget és tetemes kárt, mit az üszög a terményekben okoz; a vetési idő beálltával van szerencsém a t. cz. földbirtokos-gazdaközönséget figyelmeztetni, miszerint a főtér 4. sz. alatt a régi kisdedovoda helyén egészen ujonnan berendezett „Oroszlán"-hoz czimzett gyógyszertáramban, az ugynevezett

üszögellenes „buza-méreg"

régi idők tapasztalataiból felmaradt Recept szerint készittetik.

Az alkalmazás helyessége mellett sikerességéről eléggé tanuskodik, hogy ki egyszer megpróbálja évről-évre ismétlőleg használja.

Egy csomag egy Hectoliter vetőmaghoz 10 kr.

Rimaszombat, 1883. aug. 20. tiszteletteljesen

3—3 **Liszka József,** gyógyszerész.

Ércz- és fakoporsók főraktára

Raktár: Cserencsényi-utcza Samarjay József ur házában.

Lakás: Losonczi-utcza 16. sz. a. (saját ház.)

Alólirott tisztelettel tudatom mindazokkal, kiknek szomoru kötelességök drága halottaikat tisztességes módon eltakaritani, hogy a fentemlitett raktáramban minden e szakmába vágó tárgyak: **ércz-** és **fakoporsók,** (a legdiszesebbtől a legegyszerübbig), **szemfedők, párnák, selyem** és **perkail-lepedők, virágok, koszoruk,** különféle szinü és szélességü **koszoru-szalagok, gyász-fátyolok, gyertyák** stb. stb. nagy készletben tartatnak és a legjutányosabb árak mellett szerezhetők meg.

Kivánságra temetések teljes elrendezését is felvállalom.

Midőn ezen vállalatommal e vidék egy rég érzett hiányát pótolom ki; tettem ezt azon számtalan felhivásnak következtében, mely évek óta hozzám intéztetett. Ennélfogva felkérem mindazokat, kiknek ily szomoru kötelesség osztályrészül jut, adandó alkalommal megbizásaikkal tiszteljenek meg.

Végül nem mulasztom el felemliteni, miszerint főtörekvésem oda irányul, hogy t. vásárlóimnak a gyors kiszolgálat mellett jutányos árakat biztosithassak.

Rimaszombat, 1883. febr. 26. Teljes tisztelettel

19—* **Hollósy József,** temetés-rendező.

Nyomatja és kiadja **Rábely Miklós.** Rimaszombat, 1883. (Losonczi-utcza 24. szám.)